

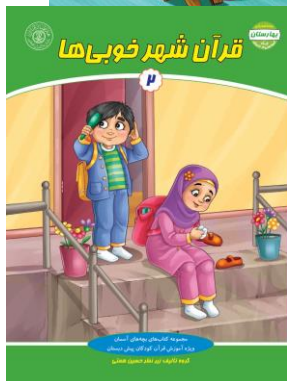
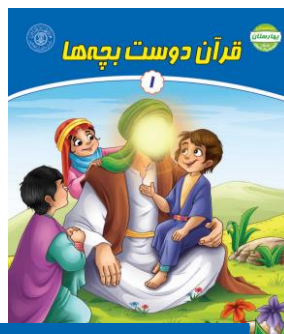
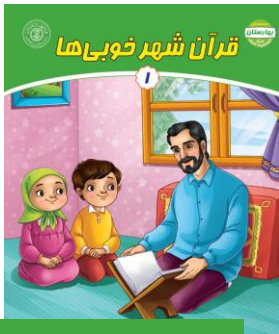

معاونت آموزش و پژوهش

کلیات و آیین نامه اجرایی

برگزاری دوره‌های آموزش قرآن کودکان شامل طرح‌های:

- ۱- آشنایی و انس کودکان با قرآن (گروه سنی ۴-۵ سال)
- ۲- آشنایی و انس کودکان با قرآن (گروه سنی ۵-۶ سال)
- ۳- آشنایی و انس کودکان با قرآن (گروه سنی ۶-۷ سال)

امام علی علیه السلام:

وَ حَقُّ الْوَلَدِ عَلَى الْوَالِدِ أَنْ يُحَسِّنَ إِسْمَهُ وَ يُحَسِّنَ آدَبَهُ وَ يُعَلِّمَهُ الْقُرْآنَ

حق فرزند بر پدر، آن است که:

نام نیک بر او نهاده

و او را به نیکی تربیت نماید

و قرآن به او بیاموزد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

□ مقدمه:

قرآن کریم کتاب زندگی بوده و تلاش برای تسری فرهنگ قرآنی به لایه های مختلف اجتماعی و تبدیل آن به فرهنگ عمومی وظیفه ای همگانی است. برای به سر منزل مقصود رساندن این وظیفه و راهیابی به اقیانوس زلال تربیت اسلامی باید از کودکی به صیدِ صدف های گهربار آموزه های دینی پرداخت. زیرا کودکان امانتی هستند از جانب خداوند، که به دست والدین، مردم، جامعه و دولت سپرده شده اند. و از طرفی تربیت، حق آنان است و تا زمانی که خودشان مسئولیت اعمال و گفتار و رفتار خود را مطابق تکلیفی که از جانب خداوند از سن خاصی به عهده آنها گذاشته شده، به عهده نگرفته اند، اولویت جهت دهی مثبت تربیتی به عهده والدین و آنگاه به عهده جامعه می باشد.

در این رهگذر آنچه از قلمرو روش ها و منش های تربیت اسلامی بر می آید این است که آموزش قرآن به کودکان، در اسلام به عنوان یکی از وظایف مسلم والدین توصیه گردیده است. این حق برای کودک امری مسلم و ادای آن توسط والدین وظیفه است و مردم و اجتماع نیز در تکمیل این مجاهدت مسئولیت دارند.

آموزش قرآن در دوره پیش دبستانی عبارت است از «انجام هر فعالیتی که زمینه آشنایی، علاقه و ارتباط کودک را با قرآن کریم فراهم آورد و موجب علاقه و انس نوآموز با قرآن شود».

خردسالان پیش دبستانی در این آموزش ها با معارف و آموزه های قرآنی و سیره اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام آشنا شده، ضمن حفظ گزیده ای از سور و آیات قرآن کریم و احادیث کوتاه زمینه های لازم جهت رشد و شکوفایی استعداد های ایشان متناسب با ارزش ها و آموزه های الهی و فرامین قرآن کریم فراهم می گردد.

معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم نیز در جهت نیل به این هدف مقدس و در راستای عمل به بند ۱ وظایف سازمان، مصرح در سند راهبردی سازمان دارالقرآن الکریم (با موضوع: «تلاش در جهت توسعه کمی و کیفی آموزش های قرآن کریم در بخش های «تربیت نیروی انسانی»، «آموزش های تخصصی» و «آموزش های عمومی» در رشته های قرائت، حفظ، ترجمه، مفاهیم و تفسیر قرآن»)، کلیات و دستورالعمل اجرایی «دوره آموزش آشنایی و انس کودکان با قرآن» را پس از بازنگری و انجام اصلاحات جهت اجرا در سال ۱۳۹۷ ارائه می نماید.

سازمان دارالقرآن الکریم
معاونت آموزش و پژوهش

مع اهداف طرح

اهداف کلی:

- ۱- ایجاد بستری مناسب برای ارائه آموزه های قرآنی مبتنی بر ظرفیت و توانایی کودکان.
- ۲- پایه گذاری امور تربیتی خردسالان پیش دبستانی بر اساس آموزه های قرآنی و سیره اهل بیت علیهم السلام.
- ۳- ایجاد زمینه التذاذ کودکان از حضور در محضر قرآن کریم و انس و الفت با کلام الله مجید.
- ۴- آشنا نمودن خردسالان پیش دبستانی با گزیده ای از سوره ها و آیات منتخب تربیتی قرآن و احادیث و داستانهای ائمه اطهار علیهم السلام.

اهداف جزئی و رفتاری:

• حوزه شناختی

- کاربرد آیات تعیین شده در برنامه آموزشی دوره را در زندگی بداند.
- الگوی تربیتی معرفی شده در دوره را بشناسد.
- سوره های توحید، کوثر، عصر، ناس، حمد، فلق، کافرون، فیل، قریش، قدر، مسد و نصر را بخواند و حفظ نماید.
- اهمیت، ضرورت و فواید سلام کردن، نظافت، اسراف نکردن، برگرداندن امانت به صاحبش و ... را بیان کند.
- مصداقهای مشخصی از کار خوب را نام ببرد.
- اشعار تعیین شده در برنامه را از حفظ بخواند.
- حداقل دو مورد از دستورات و سفارشهای قرآن و پیامبر صلی الله علیه و آله درباره مسایل فردی، اجتماعی و بهداشتی را بیان کند.

• حوزه عاطفی

- از حضور در کلاس های دوره احساس رضایت داشته باشد.
- خود را به عنوان یاد گیرنده قرآن، بهترین مردم بداند.
- به قرآن و ارزشهای آن احترام بگذارد.
- از تلاوت قرآن لذت ببرد.
- به انجام دادن امور جاری خود بیش از پیش اهتمام ورزد.
- رضایت خود را پس از انجام هر کار پسندیده با اعمالی مثل لبخند زدن و ... اعلام کند.

• حوزه روانی - حرکتی

- کاردستی و فعالیت های تعیین شده در برنامه آموزشی را انجام دهد.
 - در حد درک کودکانه خود به آیات تعیین شده در برنامه عمل کند.
 - در ارتباط با مفاهیم کاربردی در برنامه، نقاشی کند.
 - هنگام تلاوت قرآن توسط دیگران، ساکت باشد و گوش کند.
 - از پدر و مادر خود تشکر نموده و به ایشان بی احترامی ننماید.
 - هنگام وارد شدن به کلاس و برخورد با دیگران سلام کند.
 - هنگام ورود به هر مکان در بزند و اجازه بگیرد.
 - هنگام شنیدن نام پیامبر صلی الله علیه و آله صلوات بفرستد.
 - برخی از کارهای خوب خود را تصویر کند و درباره آن نقاشی بکشد.
- در نهایت انتظار می رود کودکان پس از گذراندن این طرح با گزیده های از سوره ها و آیات منتخب قرآن، احادیث و داستانهای ائمه اطهار علیهم السلام آشنا شده و آموزه های فوق در گفتار و رفتار ایشان قابل مشاهده باشد.

مجموعه چکیده طرح

بر اساس این طرح پس از تبلیغات، ثبت نام و کلاسبندی کودکان - به تفکیک محدوده سنی - کلاسهای آموزشی برای هر یک از گروههای سنی (۴ تا ۷ سال) در ۳ ترم آموزشی طراحی شده و هر ترم شامل ۴۶ ساعت (۴۴ ساعت آموزشی در ۳ ماه + دو ساعت جشن پایانی در یک روز) خواهد بود. محتوای آموزشی هر ترم مبتنی بر "آموزش مفاهیم دینی"، "حفظ سورههای منتخب و تربیتی قرآن"، "آموزش آیات موضوعی و کاربردی و احادیث ائمه اطهار (علیهم السلام) در راستای ایجاد زمینه عمل به قرآن از کودکی" و... بوده و در قالبهای داستان، نمایش، شعر، رنگ آمیزی، کاردستی و مسابقه اجرا می گردد.

همچنین برای هر ترم آموزشی دو جلد کتاب به شرح جدول زیر پیش بینی شده است:

ردیف	مجموعه کتاب های بچه های آسمان - بسته آموزشی گروه بهارستان (ویژه گروه سنی ۴-۵ سال)	ترم
۱	قرآن یار مهربان ۱	ترم اول
۲	قرآن یار مهربان ۲	ترم دوم
۳	قرآن یار مهربان ۳	ترم سوم
ردیف	مجموعه کتاب های بچه های آسمان - بسته آموزشی گروه گلستان (ویژه گروه سنی ۵-۶ سال)	ترم
۱	قرآن دوست بچه ها ۱	ترم اول
۲	قرآن دوست بچه ها ۲	ترم دوم
۳	قرآن دوست بچه ها ۲	ترم سوم
ردیف	مجموعه کتاب های بچه های آسمان - بسته آموزشی گروه بوستان (ویژه گروه سنی ۶-۷ سال)	ترم
	قرآن شهر خوبی ها ۱	ترم اول
	قرآن شهر خوبی ها ۲	ترم دوم
	قرآن شهر خوبی ها ۳	ترم سوم

مع مشخصات کلی طرح

- ۱- **عنوان طرح:** آشنایی کودکان با قرآن (گروه‌های سنی ۴ تا ۷ سال)
- ۲- **مدت طرح:** ۳ ترم آموزشی برای هر گروه سنی (هر ترم شامل ۴۴ ساعت آموزشی (شامل ۲۲ جلسه ۲ ساعته) به‌همراه ۲ ساعت جشن پایانی در یک روز = ۴۶ ساعت)
- ۳- **شکل اجرای طرح:** در قالب کلاسهای حضوری و به صورت مستمر و ۲ جلسه در هفته.
- ۴- **مقطع زمانی اجرا:** در طول سال
- ۵- **پیش نیاز:** ندارد.
- ۶- **گروههای هدف (مفایده‌ای):** کودکان با توجه به گروه سنی مربوطه.
- ۷- **گستره طرح:** سراسر کشور
- ۸- **ممل تشکیل طرح:** مؤسسات و مراکزی که امکان تشکیل کلاس با توجه به ویژگیهای آموزش پیش‌دبستانی را دارا می‌باشند.
- ۹- **محتوای آموزشی:** "آموزش مفاهیم دینی"، "حفظ سوره‌های منتخب و تربیتی قرآن"، "آموزش آیات موضوعی و کاربردی در راستای ایجاد زمینه عمل به قرآن از کودکی" و... در قالب‌های داستان، نمایش، شعر، رنگ‌آمیزی، کاردستی و مسابقه
- ۱۰- **منبع آموزشی طرح:** مجموعه کتاب‌های طرح آشنایی و انس کودکان با قرآن؛ شامل قرآن یار مهربان ۱ تا ۳، قرآن دوست بچه‌ها ۱ تا ۳، قرآن شهر خوبی‌ها ۱ تا ۳
- ۱۱- **تعداد متعلمان در هر دوره:** حداقل ۱۵ نفر و حداکثر ۳۰ نفر
- ۱۲- **مجری طرح:** دارالقرآن‌الکریم ادارات کل تبلیغات اسلامی استانها به عنوان ناظر و کلیه مؤسسات و خانه‌های قرآن مردمی به عنوان مجری.
- ۱۳- **ارزش آموزشی:** با توجه به اینکه ارزشیابی در دوره‌ی پیش از دبستان به صورت غیررسمی و مداوم بر اساس هدف‌های پیش‌بینی شده صورت می‌پذیرد، ارزشیابی از این دوره به صورت تکوینی، در طول دوره و توسط والدین و مربی طی فرایند مشاهده صورت می‌پذیرد. هر نوآموز در پایان دوره آموزشی، لوح یادبود شرکت در دوره فوق را به همراه هدیه، از طرف دارالقرآن‌الکریم استان دریافت می‌دارد.

مع محتوای آموزشی

تعریف آموزش قرآن کریم در پیش دبستانی: انجام هر فعالیتی که زمینه‌ی آشنایی، علاقه و ارتباط کودک را با قرآن کریم فراهم آورد و موجب علاقه و انس نوآموز با قرآن شود.

این آموزش در قالب یک یا چند فعالیت یاددهی و یادگیری با محوریت قرآن آموزی انجام می‌شود مانند: "آموزش مفاهیم دینی"، "حفظ سوره‌های منتخب و تربیتی قرآن"، "آموزش آیات موضوعی و کاربردی و احادیث ائمه اطهار (علیهم‌السلام)" در راستای ایجاد زمینه عمل به قرآن از کودکی" و... در قالب‌های داستان، نمایش، شعر، رنگ‌آمیزی، کاردستی و مسابقه

□ سرفصلها:

- الف: یادگیری و حفظ آیات موضوعی و کاربردی در راستای ایجاد زمینه عمل به قرآن از کودکی.
- ب: حفظ سوره‌های منتخب و تربیتی قرآن:
- ج: الگو شناسی: آشنایی با الگوهای تربیتی اسلام: آشنایی با پیامبر و ائمه اطهار (علیهم‌السلام).
- * تکرار روزانه دعای شروع درس به صورت هم‌خوانی (اللَّهُمَّ يَسِّرْ وَلَا تَعَسِّرْ، سَهِّلْ عَلَيْنَا، يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ) «خدایا آسان کن و مشکل مگردان بر ما، ای پروردگار جهانیان».
- * تکرار صلوات بر حضرت محمد (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) و خاندان پاک ایشان.
- * تکرار روزانه دعای سلامتی امام زمان (عج) (اللَّهُمَّ كُنْ لَوْلِيكَ) - بدون هیچ اجبار.

گروه بهارستان؛ کودکان ۴-۵ سال

عناوین آموزه ها و سوره ها

مجلدات	عنوان کتاب	درس اول	درس دوم	درس سوم	درس چهارم	درس پنجم	درس ششم
۱	قرآن یار مهربان ۱	بسم الله الرحمن الرحيم	فقل سلام عليكم	و بالوالدين احسانا	اکرموا الخبز	النظافه من الايمان	آموزش سوره توحيد
۲	قرآن یار مهربان ۲	الحمد لله رب العالمين	عليک باللبن	و لا تنازعوا	و جعلنا نومکم سباتا	فثيابک فطهر	آموزش سوره کوثر
۳	قرآن یار مهربان ۳	محمد رسول الله	و قولوا للناس حسنا	واستاکوا و تزینوا	کلوا من الطيبات	آموزش سوره کوثر	تمرین ۳ جلد

گروه گلستان؛ کودکان ۵-۶ سال

مجلدات	عنوان کتاب	درس اول	درس دوم	درس سوم	درس چهارم	درس پنجم	درس ششم
۴	قرآن دوست بچه ها ۱	رحما بينهم	فلینظر الانسان الى طعامه	افلا ينظر الى الابل كيف خلقت	واغضض من صوتک	لا تضربوا الدواب	آموزش سوره حمد
۵	قرآن دوست بچه ها ۲	والله يحب المطهرين	و اذا قرى القرآن فستمعوا له	فلا تقل لهما اف	الصلح خير	ان علیکم لحافظین	آموزش سوره ناس
۶	قرآن دوست بچه ها ۳	و اقيموا الصلاه	اذا دعيتم فادخلوا	لا یسخر قوم من قوم	تعاونوا على البر و التقوی	آموزش سوره فلق	تمرین ۳ جلد

معاونت آموزش و پژوهش

طرح آشنایی و انس کودکان با قرآن

گروه بوستان؛ کودکان ۶-۷ سال

مجلدات	عنوان کتاب	درس اول	درس دوم	درس سوم	درس چهارم	درس پنجم	درس ششم
۷	قرآن شهر خوبی ها ۱	سلام علی نوح	وقرؤا کبارکم	الکسل یضر بالدين و الدنيا	سلام علی ابراهیم	آموزش سوره نصر	آموزش سوره تبت
۸	قرآن شهر خوبی ها ۲	سلام علی موسی و هارون	کرفوعه مطهره	کثره الاکل مکروه	قال انی عبد الله	آموزش سوره ماعون	آموزش سوره همزه
۹	قرآن شهر خوبی ها ۳	بقیت الله خیر لکم و شاورهم فی الامر	خذوا زینتکم عند کل مسجد	آموزش سوره فیل	تمرین ۳ جلد	آموزش سوره قریش	

□ منبع آموزشی:

منبع آموزشی این طرح بر مبنای مجموعه کتاب های بچه های آسمان - متناسب با گروه سنی مربوطه (۴ تا ۷ سال) شامل بسته آموزشی گروه بهارستان و گلستان و بوستان به شرح زیر می باشد:

۱- گروه بهارستان (گروه ۵ تا ۷ سال)

ترم اول : قرآن یار مهربان ۱، ترم دوم: قرآن یار مهربان ۲، ترم سوم: قرآن یار مهربان ۳ انتشارات تلاوت^۱ (وابسته به سازمان دارالقرآن الکریم)

۲- گروه گلستان (گروه ۵ تا ۶ سال)

ترم اول : قرآن دوست بچه ها ۱، ترم دوم : قرآن دوست بچه ها ۲، ترم سوم : قرآن دوست بچه ها ۳، انتشارات تلاوت (وابسته به سازمان دارالقرآن الکریم)

۳- گروه بوستان (گروه ۶ تا ۷ سال)

ترم اول : قرآن شهر خوبی ها ۱، ترم دوم: قرآن شهر خوبی ها ۲، ترم سوم: قرآن شهر خوبی ها ۳، انتشارات تلاوت (وابسته به سازمان دارالقرآن الکریم)
برای هر گروه سنی ۳ ترم (هر ترم یک کتاب) و جمعاً ۹ جلد کتاب در نظر گرفته شده است.

□ استانداردهای آموزشی

ویژگی های معلّم: دارا بودن گواهینامه تربیت معلّم آشنایی و انس کودکان با قرآن یا حداقل سه سال سابقه تدریس در این رشته که به تأیید دارالقرآن الکریم استان رسیده باشد.

روش تدریس: فعال، ایفای نقش، پرسش و پاسخ و تمرین عملی (کاردستی، نقاشی و...).

تجهیزات، امکانات و وسایل مورد نیاز: تخته سفید، اسلایدهای آموزشی، تابلوهای کمک آموزشی و ...

جدول ساعات آموزشی:

نوع آزمون		تعداد ساعات آموزش	نام درس
شفاهی	کتبی		
تکوینی و در طول دوره	نقاشی، کاردستی، و هر نوع اثر کودک	۳ ترم آموزشی (هر ترم شامل ۴۶ ساعت آموزشی به همراه ۲ ساعت جشن پایانی در یک روز)	آشنایی و انس کودکان با قرآن (با توجه به گروه سنی مربوطه)

مجموعه شیوه آموزش

"آموزش مفاهیم دینی"، "حفظ سوره‌های منتخب و تربیتی قرآن"، "آموزش آیات موضوعی و کاربردی و احادیث ائمه اطهار علیهم‌السلام در راستای ایجاد زمینه عمل به قرآن از کودکی" و... بر اساس جدول بودجه بندی زیر و در قالب نقاشی، رنگ آمیزی، شعر، کاردستی، داستان و بازی اجرا گردد. پس از پایان هر آموزه انتظار می رود قرآن آموزان:

۱- با آموزه مربوطه مأنوس گردیده و موفق به حفظ آن شوند.

۲- با یادگیری آموزه مربوطه از طریق داستان، نمایش، شعر، رنگ آمیزی، کاردستی و مسابقه زمینه عمل به مفاهیم قرآن از کودکی در ایشان شکل گیرد.

جهت یادگیری سریعتر و تثبیت آموزه ها و مفاهیم مربوطه در ذهن و عمل قرآن آموز از نقش مستقیم والدین غفلت نشود و به ایشان تأکید گردد تا فضای خانه و خانواده را برای یادگیری و اجرای بهتر مفاهیم مربوطه آماده نموده و خود نیز مشارکت فعال داشته باشند.

* تکرار روزانه دعای شروع درس.

* تکرار صلوات بر حضرت محمد صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و خاندان پاک ایشان.

* تکرار روزانه دعای سلامتی امام زمان عج (اللهم کن لولیک) - بدون هیچ اجبار.

م. آیین نامه اجرایی

□ مسئول و مجری طرح

مسئولیت برگزاری دوره‌ها به عهده اداره امور قرآنی اداره کل تبلیغات اسلامی استان می‌باشد؛ که توسط نهادهای دولتی و غیردولتی، مؤسسات و خانه های قرآنی مردمی و تحت نظارت دارالقرآن الکریم استان اجرا خواهد شد.

تذکر: استفاده از فارغ التحصیلان دوره‌های آشنایی و انس کودکان با قرآن برای تدریس این دوره‌ها از اولویت ویژه‌ای برخوردار است. بدیهی است در صورت کمبود معلم می‌توان از دیگر معلمان که حداقل سه سال سابقه تدریس در این رشته را دارا بوده نیز بهره‌مند شد.

□ مراحل اجرایی

- ۱- دوره ها به صورت خودگردان می‌باشد.
- ۲- تبلیغات (حتی المقدور به طور گسترده و وسیع در سطح استان و شهرستانهای تابعه)
- ۳- ثبت نام از کودکان (با توجه به گروه سنی مربوطه) **نکته: در هنگام ثبت نام، کودک حتماً حضور داشته باشد.**
- ۴- برگزاری جشن پایان دوره در پایان هر ترم (به صورت گروهی و شهرستانی یا استانی در پایان دوره و انتخاب نفرات برتر دوره و اهداء جوایز و هدایا).
- ۵- ارسال گزارش مشروح و مصور از برگزاری دوره‌ها توسط دارالقرآن الکریم اداره کل تبلیغات اسلامی استان وفق استانداردهای تعریف شده از سوی دفتر طرح و برنامه سازمان دارالقرآن الکریم.

□ مدارک لازم

- ۱- تکمیل فرم ثبت نام.
- ۲- دو قطعه عکس ۴ × ۳.
- ۳- فتوکپی شناسنامه.
- ۴- یک برگ پوشه (جهت نگهداری آثار کتبی کودکان در راستای ارزیابی های دوره در مراحل بعد و استفاده در برنامه ریزی های منطقه ای و بومی).

□ نکات مهم

- ۱- **لزوم ایجاد آمادگی و دقت در فرآیند جذب کودک در روزهای اول دوره:** چون کودک برای اولین بار جدایی از مادر و زندگی اجتماعی را تجربه می‌کند حضور در کلاس برایش لحظه‌ای بسیار دشوار و هیجان انگیز است. نکته حایز اهمیت این است که تمام این تجربه‌ها، توام و همراه با نام مقدس قرآن کریم بوده و این امر حساسیت موضوع را صد چندان میکند. درک اهمیت این لحظه‌ها از جانب معلم کودک مهم است. معلم باید فضایی را به وجود آورد که کودک مهارتهای لازم را در خود بازیابی کند. عکس العملها و برخوردهای معلم می‌تواند اعتماد کودک به خود را تقویت یا تضعیف کند.
- ۲- معلم محترم طرح در نظر داشته باشند که موضوع انجام کاردستی و کارهای عملی کودک، جنبه‌ای از ارزشیابی را داشته و مهم است. کار کودک در هر سطح و شکل که باشد قابل قبول است. و پیشرفت هر کودک باید صرفاً با خودش سنجیده و مقایسه شود. از مقایسه کردن تولیدات کودکان با یکدیگر پرهیز شود.

۳- شایسته است که معلم محترم با توجه به ظرفیتهای کار با کودکان در مقطع پیش دبستانی، حتی المقدور هنگام حضور در کلاسهای پیش دبستانی از پوشش رنگ روشن استفاده کنند.

۴- ارائه یک نسخه از تصویر «جدول بودجه بندی دروس» در آغاز دوره، به معلم مربوطه، الزامی بوده و رعایت سرفصلهای مربوطه، در ساعات آموزشی تعیین شده، موجب کیفیت بیشتر دوره خواهد شد.

۵- از آنجا که توانایی آموزش مفاهیم در مقطع پیش دبستانی با روشهای شعر، داستان، بازی و... - و به صورت غیرمستقیم - می باشد شایسته است معلمان محترم با برخی مبانی آموزش در مقطع پیش دبستانی آشنا باشند.

□ آیین نامه ارزشیابی

*** تذکر: برای اتقان و اطمینان بیشتر از نتایج بدست آمده در ارزشیابی پایانی، آزمونها به صورت تکوینی بوده و جهت اجرای آن (فقط معلم و والدین نوآموز) در قالب فرم های ارائه شده در طرح، از صلاحیت لازم برخوردار خواهند بود.**

♦ ارزشیابی از فرآیند طرح تفصیلی آشنایی و انس کودکان با قرآن (در خصوص آموزشهای داده شده):

ارزشیابی در دوره مذکور به صورت غیررسمی و مداوم بر اساس هدف های پیش بینی شده صورت می پذیرد. برای انجام این کار، توجه به نکات زیر ضروری است:

- ارزشیابی کودک باید به صورت تدریجی انجام پذیرد و رشد او را در همه ی جهات: اجتماعی، عاطفی، شناختی و جسمانی بسنجد. علاوه بر ارزشیابی تدریجی، ارزشیابی دوره ای نیز باید انجام گیرد و گزارش پیشرفت هر کودک در پرونده او ثبت گردد.
 - پیشرفت هیچ کودکی را نمی توان با کودک دیگر مقایسه کرد؛ زیرا رفتارهای هر کودک تنها با رفتارهای قبلی خودش قابل مقایسه است.
 - ارزشیابی مداوم باید از طریق مشاهده ی رفتار کودک و یا پاسخ های او به هنگام فعالیت های گوناگون انجام گیرد.
- با توجه به نکات فوق الذکر ارزشیابی به سه روش زیر پیشنهاد می شود:

۱- ارزشیابی از طریق مشاهده

مشاهده ممکن است به صورت مستقیم یا غیرمستقیم باشد.

الف) مشاهده ی مستقیم:

مشاهده گر (معلم) کودکان را به طور مستقیم زیر نظر می گیرد و به ثبت و بررسی حالات و رفتارهای آنان می پردازد؛ مانند فعالیت های کلاس یا فعالیت ها و بازی هایی که در فضای باز صورت می پذیرد. در این روش، ممکن است کودک بداند که در معرض مشاهده ی مستقیم قرار دارد و رفتار تصنعی از خود نشان دهد.

ب) مشاهده ی غیرمستقیم:

مشاهده گر (معلم) به صورت پنهان رفتار کودک یا کودکان را زیر نظر می گیرد و افراد مورد مشاهده نمی دانند که در معرض مشاهده و ارزشیابی هستند. نتیجه مشاهدات پیاپی ولی کودک و معلم در طول دوره در فرم ضمیمه (ش ۴) ثبت گردد.

۲- ارزشیابی از طریق انجام کار (ارزشیابی عملی)

این نوع ارزشیابی هم نوعی مشاهده است؛ با این تفاوت که کودک به درستی می داند مورد توجه است و زیر نظر معلم و یا راهنمایی های او کار مورد نظر را انجام می دهد؛ مانند ساختن یک کاردستی، کشیدن نقاشی و نمایش.

در این روش، مهارت و دقت، قدرت و سرعت کودک مورد ارزشیابی قرار می گیرد. ابزار ارزشیابی با شیوه مشاهده چک لیست یا سیاهه‌ی رفتار است.

۳ - ارزشیابی از طریق آزمون

الف) آزمون شفاهی:

معلم قبلاً پرسش‌هایی را با توجه به موضوعات و هدف‌های پیش‌بینی شده تهیه می‌کند. پرسش‌ها به صورت منظم و هدفمند در جریان فعالیت‌های یاددهی و یادگیری در جمع مطرح می‌گردد و پاسخ به صورت فردی از کودک خواسته می‌شود. این نوع ارزشیابی در تقویت قدرت بیان، نظم فکری، قدرت استدلال، تمرکز افکار، سنجش اطلاعات و شناخت حالات درونی مثل ترس و اضطراب کارآیی فراوان دارد و دارای ارزش و اعتبار علمی است.

ب) ارزشیابی از طریق آزمون کتبی:

آزمون کتبی اثر و نشانه‌ای دائمی است که کودک از خود بر جای می‌گذارد. این گونه ارزشیابی برای سنجش پیشرفت کودک در طول دوره‌ی آموزشی یا پایان آن به اجرا در می‌آید. آزمون‌های کتبی در سطح پیش دبستان به شکل‌هایی مانند پرسش از مفاهیم آیات دروس، رنگ‌آمیزی، تکمیل کردنی، وصل کردنی و... انجام می‌گیرد و میزان توفیق کودکان را در هدف‌های آموزشی دقیقاً مشخص می‌کند.

در این ارزشیابی حداقل دو اثر کودک در فاصله زمانی یکماه باهم مقایسه شود.

سازمان دارالقرآن الکریم

معاونت آموزش و پژوهش

ضمائم طرح

فرم ثبت نام داوطلبان شرکت در دوره های
آشنایی و انس کودکان با قرآن (گروه سنی ۴-۵ سال □ // ۵-۶ سال □ // ۶-۷ سال □)

شهرستان:

استان:

مشخصات کودک:

نام خانوادگی: تاریخ تولد؛ روز: ماه: سال: ۱۳

شماره ملی: محل صدور:

ترتیب تولد (چندمین فرزند): مجموع تعداد برادران و خواهران کودک:

نشانی منزل

شماره تلفن:

مشخصات والدین:

نام و نام خانوادگی مادر: سن: تحصیلات:

شغل: (دقیقاً ذکر گردد)

نشانی و شماره تلفن محل کار:

نام و نام خانوادگی پدر: سن: تحصیلات:

شغل: (دقیقاً ذکر گردد)

نشانی و شماره تلفن محل کار:

فرم ثبت نام داوطلبان شرکت در دوره های آشنایی و انس کودکان با قرآن (گروه سنی ۴-۵ سال // ۵-۶ سال // ۶-۷ سال □)

در صورت نیاز فوری چگونه با والدین تماس برقرار شود؟

برخی اطلاعات لازم:

- ۱- آیا کودک دچار تصادف یا حادثه‌ای شده است؟ محل آسیب دیدگی:
- ۲- آیا کودک آلرژی (حساسیت) دارد؟ به چه دارو، غذا و یا موادی؟
- ۳- آیا کودک در حال حاضر دارویی استفاده می‌کند؟ اگر پاسخ مثبت است چه دارویی و چه مدت؟
- ۴- آیا والدین کودک در قید حیات هستند؟ بله □ / خیر □
- ۵- کودک با چه کسی زندگی می‌کند؟
والدین □ پدر و نامادری □ مادر و ناپدری □ فقط مادر □ فقط پدر □ سایر بستگان □
- ۶- چه کسانی می‌توانند کودک را پس از پایان کلاس تحویل بگیرند؟

عادات ویژه:

- ۱- انگشت مکیدن □ ناخن جویدن □ شب ادراری □ لکنت یا اشکال در تکلم □ گوشه‌گیری □
- ۲- ترسهای خاص (از چه می‌ترسد؟)
- ۳- علائق کودک خود را در موارد زیر بیان فرمایید؟
رنگ □ اسباب بازی □ ورزش □ شخصیت‌های کارتون و تلویزیونی □
- ۴- شما جهت تشویق و یا تنبیه فرزندتان از چه شیوه‌ای استفاده می‌نمایید؟
- ۵- وضعیت جسمی، حرکتی کودک در مقایسه با کودکان دیگر خانواده چگونه است؟
فعال □ غیر فعال □ مانند دیگران □
- ۶- در صورتی که اطلاعات دیگری را ضروری می‌دانید ذکر فرمایید.

نام و نام خانوادگی ولی کودک

امضاء و تاریخ:

فرم ثبت نام داوطلبان شرکت در دوره های
آشنایی و انس کودکان با قرآن (گروه سنی ۴-۵ سال □ □ □ ۵-۶ سال □ □ □ ۶-۷ سال □ □ □)

تاریخ آغاز دوره:

تاریخ پایان دوره:

نام مربی:

شهرستان:

استان:

ردیف	نام و نام خانوادگی	تاریخ تولد	نام پدر	شغل پدر	شغل مادر	ویژگی های خاص	تلفن
۱							
۲							
۳							
۴							
۵							
۶							
۷							
۸							
۹							
۱۰							
۱۱							
۱۲							
۱۳							
۱۴							
۱۵							
۱۶							
۱۷							
۱۸							
۱۹							
۲۰							

فرم شماره ۴/۱

ارزیابی مشاهده‌ای و عملی

آشنایی و انس کودکان با قرآن (گروه سنی ۴-۵ سال // ۵-۶ سال // ۶-۷ سال □)
ترم ۱ □ / ترم ۲ □ / ترم ۳ □

نام و نام خانوادگی کودک:

سن:

ردیف	هدف	گزارش مشاهده (مربی)	گزارش مشاهده ولی (ترجیحاً مادر)	عملکرد کودک			
				بسیار عالی	عالی	خوب	نیازمند مساعدت
۱	حفظ آیات موضوعی						
۲	بیان مصداق کار خوب (سلام کردن، با اجازه وارد شدن، تشکر از پدر و مادر و...)						
۳	حفظ اشعار						
۴	شرکت در بحث های کلاسی						
۵	انجام کاردستی						
۶	نقاشی موضوعی						
۷	شرکت فعال در نمایش ها						
۸	جمع بندی کلی						

نام و نام خانوادگی مربی کودک

امضاء و تاریخ:

فرم شماره ۴/۲

آزمون حفظ سوره

آشنایی و انس کودکان با قرآن (گروه سنی ۴-۵ سال // ۵-۶ سال // ۶-۷ سال □)
ترم ۱ □ / ترم ۲ □ / ترم ۳ □

سن:

نام و نام خانوادگی کودک:

ردیف	نام سوره	متن آیه	عملکرد کودک			
			بسیار عالی	عالی	خوب	نیازمند مساعدت
۱						
۲						
۳						
۴						
۵						
۶						
۷						
۸						
۹						
۱۰						

نام و نام خانوادگی مربی کودک

امضاء و تاریخ:

فرم نظرسنجی والدین کودکان شرکت کننده در طرح آشنایی و انس کودکان با قرآن
(گروه سنی ۴-۵ سال □ / ۵-۶ سال □ / ۶-۷ سال □ / ترم ۱ □ / ترم ۲ □ / ترم ۳ □)

شهرستان:

استان:

ولی گرامی: لطفاً جهت ارتقاء کیفیت برگزاری کلاس ها و رفع اشکالات احتمالی، جدول زیر را تکمیل نمایید.

نام و نام خانوادگی:	رشته و میزان تحصیلات:
نام کودک:	سن کودک:
نشانی محل کار و تلفن:	نام معلم:
نشانی منزل و تلفن:	

محورهای نظرسنجی	ردیف	عناوین ارزشیابی	وضعیت				تعداد آراء	توضیحات
			عالی	خوب	متوسط	ضعیف		
اطلاع رسانی و ثبت نام	۱	نحوه اطلاع رسانی						
	۲	آگاهی به موقع برای انجام ثبت نام						
	۳	نحوه برخورد و راهنمایی مسئول پذیرش						
	۴	ضوابط ثبت نام و پذیرش						
ثبت نام، پذیرش و اجرای دوره	۵	زمان پذیرش						
	۶	زمان تشکیل کلاس ها						
	۷	مدت دوره و ساعت کلاسها						
	۸	محل برگزاری کلاسها						
	۹	کیفیت برگزاری کلاسها						
ارزیابی معلم	۱۰	نحوه برخورد معلم با کودک						
	۱۱	نحوه برخورد معلم با ولی کودک						
	۱۲	آراستگی ظاهری و استفاده از پوشش مناسب						
	۱۳	حضور به موقع معلم در کلاس						
ارزیابی محتوای	۱۴	ساده و روان بودن منبع آموزشی						
	۱۵	تونایی فهم و درک مباحث کتاب						
	۱۶	تعداد سوره ها						
	۱۷	تنوع فعالیتهای ارائه شده						
	۱۸	تأثیر آموزش آیات موضوعی بر کودک						
	۱۹	تناسب فعالیتهای ارائه شده با موضوع						

* آیا محتوای درسی را برای این کلاس مناسب می دانید؟

* اگر پیشنهاد یا انتقاد خاصی دارید، در پشت همین صفحه، مرقوم نمائید)

تذکر: در هر دوره، پس از جمع آوری و جمع بندی فرم نظرسنجی، فرم مزبور به معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم ارسال گردد.

بسمه تعالی

اداره کل امضاء اسلامی استان

تاریخ:

نام و نام خانوادگی مسئول دارالقرآن الکریم استان:

فرم اطلاعات جامع پایان دوره آشنایی و انس کودکان با قرآن
(گروه سنی ۴-۵ سال □ // ۵-۶ سال □ // ۶-۷ سال □) / ترم ۱ □ / ترم ۲ □ / ترم ۳ □

محل برگزاری دوره	استان:	شهرستان:
تاریخ برگزاری از	لغایت	روزهای تشکیل کلاس در طول هفته:
محتوای آموزشی:	ساعات تشکیل کلاس:	
مسئول کلاس:	معلم کلاس:	
تعداد کل شرکت کنندگان: نفر / جنسیت دوره: پسر □ / دختر □		

مشخصات شرکت کنندگان

ردیف	نام	نام خانوادگی	نام پدر	تاریخ تولد	شماره ملی	عملکرد کودک
۱						
۲						
۳						
۴						
۵						
۶						
۷						
۸						
۹						
۱۰						
۱۱						
۱۲						
۱۳						
۱۴						
۱۵						
۱۶						
۱۷						
۱۸						
۱۹						
۲۰						

امضاء

تاریخ:

نام و نام خانوادگی مربی کلاس:

امضاء

تاریخ:

نام و نام خانوادگی مسئول دارالقرآن الکریم استان:

ردیف	نام و نام خانوادگی		تاریخ		ملاحظات
	نام	نام خانوادگی	روز	ماه	
۱					
۲					
۳					
۴					
۵					
۶					
۷					
۸					
۹					
۱۰					
۱۱					
۱۲					
۱۳					
۱۴					
۱۵					
۱۶					
۱۷					
۱۸					
۱۹					
۲۰					